

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-208 / 257

Ankara

16/1 12004

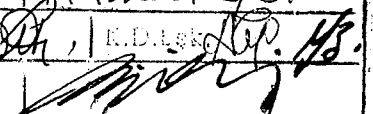
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 14/12/2000 tarihinde kararlaştırılan "Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişkide gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

- Eki :**
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Millî Savunma
Esas Kom.	Kızılderli
Tarih	19.1.2001 1/810
K. Md.	Öz, K.D.Ş.K. 1/810
BAŞKAN	

GENEL GEREKÇE

3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununun uygulanmasından kaynaklanan sorunların giderilmesi, Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde istihdam edilen uzman jandarmaların uzmanlık seviyesinin yükseltilmesi ve personel sisteminin uyumlu hale getirilmesi amacıyla, söz konusu Kanunda değişiklik yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Bu kapsamda, uzman jandarma adaylarının da gerek görülmesi halinde okuldaki eğitim ve öğretimleri sırasında kurs ve ihtisas eğitimine tabi tutulabilmelerine imkan sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, uzman jandarmaların astsubay olabilmeleri için gerekli olan en az bir yıl kıt'ada bekleme süresi artırılmakta ve astsubay olmak için başvuracak adaylar için "Birinci Kademeli Çavuş" rütbesinde olma şartı getirilmektedir. Bu düzenleme ile uzman jandarmaların astsubay olabilmeleri için, en az üç yıl uzman jandarma olarak kıt'alarda görev yapmaları gerekecektir. Bu şekilde, astsubay olacak adayların daha uzun süre denemeleri ve yetişmeleri amaçlanmaktadır.

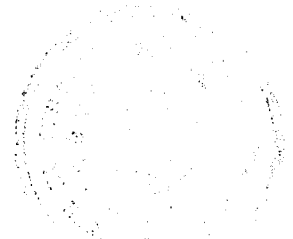
Astsubay nasbedilenlerin uzman jandarmalıkta geçen sürelerinin astsubaylık kademelerinden sayılması, astsubaylıkta gerekli tecrübe ve bilgi birikimine sahip olmadan, yaşlarının ve seviyelerinin üstünde bir rütbeye kısa sürede ulaşmalarına neden olduğundan uzman jandarmalıkta geçen sürelerin astsubaylık kademinden sayılmaması yönünde bir düzenleme yapılmaktadır. Böylece, bir uzman jandarma çavuş, astsubay olduğunda; astsubay çavuş rütbesinden başlayarak üst rütbelere ulaşabilecektir. Nitekim, astsubaylıktan subaylığa geçenler, teğmen rütbesinden başlayarak subay nasbedilmektedirler. Bu düzenleme ile benzer idari işlemler arasında esas ve usul açısından paralellik sağlanmaktadır.

Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 30 uncu maddesi çerçevesinde hırsızlık, emniyeti suiistimal, sahtekarlık, dolandırıcılık gibi suçları işlemeleri halinde, haklarında Silahlı Kuvvetlerden çıkarma cezası da uygulanmakta ise de, bu cezaların ertelenmesi tedbire ve para cezasına çevrilmesi, affa uğraması halinde mevcut hükümlere göre görevlerine devam etmeleri de mümkün olabilmektedir.

Ancak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesine göre, tecil edilmiş, tedbire veya para cezasına çevrilmiş, affa uğramış olsa bile yukarıda belirtilen suçların işlenmesi halinde devlet memurları için memuriyetten çıkarma cezası uygulanmaktadır.

657 sayılı Kanunda yer alan bu düzenlemeye paralel olarak uzman jandarmalar için de, bu tür suçların işlenmesi halinde "Silahlı Kuvvetlerden çıkarma" cezasının uygulanması şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Memurin Muhakematı Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmış ve yerine 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun yürürlüğe konulmuştur. Bu nedenle, Uzman Jandarma Kanununda Memurin Muhakematı Hakkında Kanundan bahsedilen yerlerde gerekli düzenlemeler yapılarak, yürürlüğe giren yeni Kanunun adı yazılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Uzman jandarmalar, mevcut düzenleme uyarınca ancak, uzman jandarma okulunun bitirilmesini müteakip ihtisas eğitimine tabi tutulabilmektedir. Yapılan düzenleme ile uzman jandarma adaylarının da, gerek görülmesi halinde ihtisas eğitimine tabi tutulabilmesine imkan sağlanmaktadır.

Madde 2- Uzman jandarmalar, çavuş rütbesini taşıyan asker kişidir. Asker kişi sayılmalarının sonucu olarak askerlerin tabi olduğu hükümlere tabidirler. Türk Silahlı Kuvvetlerinin rütbe hiyerarşisi içerisinde, er ve erbaşlardan daha üst rütbede buldukları gibi; uzman erbaşların da üstü durumundadırlar. Ancak, bu husus Kanunda açıkça ifade edilmediği için uygulamada tereddütler yaşanmaktadır.

Bu sebeple, Kanunun 6 ncı maddesinde, uzman jandarmaların, uzman erbaşların üstü olduğu hususu açıkça düzenlenmiştir.

1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun yeni baştan askerlik cezasına ilişkin 38 inci maddesi 14/6/1989 tarihli ve 3574 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırıldığından, uzman jandarmalar içinde paralel bir düzenleme yapılmıştır.

Memurun Muhakematı Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılarak, yerine 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ihdas edildiğinden, maddede yeni kanunun adı zikredilmiştir.

Madde 3- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesinde yer alan düzenlemeye paralel olarak 3466 sayılı Kanunun 16 ncı maddesine (f) bendi eklenmiştir. Bu düzenlemeyle, ertelenmiş, para cezasına veya tedbire çevrilmiş, affa uğramış olsa bile, Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla, Askeri Ceza Kanununun 131 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen az vahim hali hariç basit veya nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas, iftira gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı nitelikteki suçlardan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma suçlarından hüküm giyen uzman jandarmaların ilişişinin kesileceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 4- Uzman jandarmaların astsubay olmaları için gerekli olan en az bir yıl kıt'ada bekleme süresi üç yıla çıkarılmakta ve astsubay adayı olabilmek için "Birinci Kademeli Çavuş" rütbesinde bulunmak koşulu getirilmektedir.

"Uzman jandarma çavuşluk" bir rütbe "uzman jandarmalık" ise bir statü olduğundan, madde metninde düzeltme yapılarak "uzman jandarma" ifadesi kullanılmıştır.

Mevcut düzenlemede, astsubay nasbedilen uzman jandarmaların, bu statüde geçen hizmet süreleri astsubaylık kıdemlerinden sayılmaktadır. Ancak, söz konusu personelin, astsubaylık için gerekli bilgi ve tecrübeye sahip olmadan, kısa sürede tecrübe birikimini gerektiren bir statüye ulaşmaları, uygulamada sakıncalar yaratmaktadır. Yapılan

düzenlemeyle, uzman jandarmalıkta geçen sürelerin astsubaylıktan sayılması uygulamasına son verilmiştir.

Astsubaylıktan subaylığa geçen personelde olduğu gibi; uzman jandarmalıktan astsubaylığa geçenlerin de, rütbelerinin gerektirdiği sorumlulukları taşıyabilmeleri ve yetkileri kullanabilmeleri, için sıralı rütbelerin karşılığı görevlerde çalışarak üst rütblere ulaşmaları sakıncaları ortadan kaldıracaktır. Yapılan düzenleme ile uzman jandarmalıkta geçen hizmet sürelerinin astsubaylıktan sayılması uygulamasına son verilerek, amaca uygun düzenleme yapılmıştır.

Maddede yapılan diğer bir düzenleme ile de; 926 sayılı Kanununun 14 üncü maddesi uyarınca subaylığa geçen astsubaylarda olduğu gibi, astsubaylığa geçen uzman jandarmaların da, buldukları derece ve kademedен aylık almaya devam etmeleri sağlanmaktadır.

Madde 5- 3466 sayılı Kanunla eklenen geçici madde ile, getirilen yeni düzenleme nedeniyle uzman jandarmaların astsubaylığa geçme başvuru hakkının kayba uğramaması için, her adaya toplam üç başvuru hakkı tanınmaktadır.

Madde 6- Yürürlük maddesidir.

Madde 7- Yürütme maddesidir.

UZMAN JANDARMA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

Madde 1- 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 6- Uzman jandarma adayları ve uzman jandarmalar, ihtiyaca göre düzenlenecek kurslar ile ihtisas eğitimine tabi tutulabilir. Uzman jandarmalar, eğitim aldıkları ihtisas kollarında istihdam edilebilir. Tabi tutulacakları kurslar ile ihtisas eğitimlerinin süre ve şekli yönetmelikle düzenlenir.”

Madde 2- 3466 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 9- Uzman jandarmalar çavuş rütbesini taşıyan asker kişi sayılır. Bunlar, uzman erbaş, erbaş ve erlerin üstü olup, disiplin ve cezai müeyyideler ile yargılama usulü bakımından erbaşlarla aynı hükümlere tabi tutulur. Askeri öğrencilerle astlık ve üstlük münasebetleri yoktur.

Uzman jandarmalar, mülki görevlerinin ifası sırasında işledikleri suçlardan dolayı, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine tabidir. “

Madde 3- 3466 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (f) bendi eklenmiştir.

“f) Ertelenmiş, para cezasına veya tedbire çevrilmiş, affa uğramış olsa bile, Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla, Askeri Ceza Kanununun 131 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen az vahim hali hariç basit veya nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas, iftira gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı nitelikteki suçlardan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma suçlarından hüküm giyenler.”

Madde 4- 3466 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin bir, iki ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Uzman jandarma birinci kademeli çavuş rütbesinde olan ve üçüncü hizmet yılını tamamlamış, altıncı hizmet yılını bitirmemiş uzman jandarmalar, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve bu Kanuna ait Türk Silahlı Kuvvetleri Sınıf Okulları Yönetmeliği hükümleri uyarınca aranılan şartları da haiz iseler, astsubay sınıf okullarında verilecek öğrenim ve eğitimi müteakip astsubay nasbedilebilir.

Astsubay sınıf okullarına alınan uzman jandarmaların sınıf okulundaki öğrenim ve eğitimlerinde, özlük hakları yönünden uzman jandarmalık statüleri devam eder.

Bunlardan astsubay nasbedilenlerin, sadece muvazzaf erbaş veya er olarak geçen askerlik hizmeti süreleri kıdemlerinden sayılır ve nasıpları buna göre düzeltilir. Nasıp düzeltilmesinden dolayı maaş ve maaş farkları ödenmez ve diğer özlük hakları verilmez. Ayrıca, derece ve kademesi, astsubay çavuş rütbesinin birinci hizmet yılındaki derece ve kademesinden daha üst derece ve kademesinde bulunanlar, halen buldukları derece ve kademelerine göre aylık almaya devam ederler. Bu şekilde astsubaylığa geçirilenler hakkında 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun astsubaylarla ilgili hükümleri uygulanır.”

Madde 5- 3466 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 2- Uzman jandarmaların, astsubaylığa geçme şartlarının değiştirilmesi sebebiyle, astsubaylığa geçme başvurusu üçten az olan ve 27 yaşından büyük olmayan uzman jandarmalara, bu Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen diğer şartları da taşımaları halinde, ek başvuru hakkı tanınır. Bu şekilde tanınacak başvuru hakkı da dahil olmak üzere, bir adaya tanınan toplam başvuru hakkı üçü geçemez.”

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 147

Madde 6- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Bülent Ecevit
BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAHÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H.H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 R.M. YILMAZ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 R. D. AMİŞ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. T. TOSKAY Devlet Bakanı	 M. KELEŞ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. GÜREL Devlet Bakanı	 E. BAL Devlet Bakanı
 Y. YALOVA Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. R. MIRZAOĞLU Devlet Bakanı	 M. KELEŞ Devlet Bakanı
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. UŞENMEZ Devlet Bakanı	 E. S. BAYDALI Devlet Bakanı	 F. ÖNLÜ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. A. ÇAY Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. TÜRK Adalet Bakanı	 S. ÇAKMAK Milli Savunma Bakanı	 S. TANTAN İçişleri Bakanı
 S. B. GÜREL Dışişleri Bakanı	 S. ORAL Maliye Bakanı	 M. BOSTANCIOĞLU Milli Eğitim Bakanı	 K. YILMAZ Sanayi ve Ticaret Bakanı
 Doç. Dr. O. DURMUŞ Sağlık Bakanı	 Prof. Dr. E. EKŞÜZ Ulaştırma Bakanı	 Prof. Dr. H. Y. GÖKALT Tarım ve Köyişleri Bakanı	 Y. OKUYAN Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı
 A. T. ÇARIK Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. C. İRSÜMEN En. ve Tab. Kay. Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı	 Y. OKUYAN Türkiye Bakanı
 Prof. Dr. N. ÇABAN Orman Bakanı	 F. AYTEKİN Çevre Bakanı		

Dosya No.

101-208

2144